

BETÆNKNING

Afgivet af Erhvervsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges under FM2017 at omdele en undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for etableringen af et rentabelt, offentligt-privat finansieret andelsselskab, som producerer hundefoder og petfood baseret på grønlandske råvarer.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

&

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til FM2017 at fremlægge en redegørelse for fordele og ulemper ift. etableringen af en national hundefoderfabrik, herunder de afledte økonomiske forudsætninger samt markedsmæssige perspektiver.

(Medlem af Inatsisartut Anthon Frederiksen, Partii Naleraq)

Afgivet til forslagernes 2. behandling

Erhvervsudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Siverth K Heilmann, Atassut, fm.

Inatsisartutmedlem Aqqaluaq B Egede, Inuit Ataqatigiit, nfm.

Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne

Inatsisartutmedlem Suka K Frederiksen, Siumut

Inatsisartutmedlem Iddimangiiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen d. 19. april 2016 under FM2016 gennemgået forslagene.

Forslagernes indhold og formål

Forslaget fra Inuit Ataqatigiit (FM2016/40) indebærer, at Naalakkersuisut vil blive pålagt at undersøge, hvorvidt der er grundlag for etableringen af et rentabelt, offentligt-privat andelsselskab, som producerer hunde- og petfood baseret på grønlandske råvarer.

Forslaget fra Partii Naleraq (FM2016/141) indebærer, at Naalakkersuisut vil blive pålagt at redegøre for fordele og ulemper ift. etableringen af en national hundefoderfabrik, herunder de afledte økonomiske forudsætninger og markedsmæssige perspektiver.

Forslagene begrundes bl.a. med henvisning til ønsket om at mindske foderimporten fra udlandet, foruden målet om at reducere omfanget af rest- og spildprodukter fra hhv. slagteriet i Narsaq samt fiskeindustrien generelt.

Såvel undersøgelsen som redegørelsen vil skulle omdeles under FM2017.

1. behandling af forslagene i Inatsisartut

Forslagene blev under førstebehandlingen støttet af Inuit Ataqatigiit, Partii Naleraq, Atassut og Naaja Nathanielsen (løsgænger), hvorimod Siumut, Demokraterne og Naalakkersuisut alene udtrykte støtte til FM2016/141 – og som følge heraf indstillede FM2016/40 til forkastelse. Forslagene blev på den baggrund henvist til videre behandling i Erhvervsudvalget.

Udvalgets behandling af forslagene

Forslag om hundefoder – og produktion heraf – er et tilbagevendende tema, som har været behandlet indtil flere gange af Landstinget/ Inatsisartut. Foruden beslutningsforslag FM1997/5 kan således henvises til forespørgselsdebat FM2010/74 – samt forespørgselsdebat EM2015/32, om end sidstnævnte dog blev trukket forud for førstebehandlingen i Salen.

Udvalget konstaterer i forlængelse heraf, at produktion af hundefoder som udgangspunkt kan antage én af to former, idet der kan sondres mellem (1) salg af (mere eller mindre) uforarbejdede rest- og spildprodukter fra slagte- og fiskeindustrien – og (2) fremstilling af produkter, som i kraft af deres forarbejdning og forædling kan sidestilles med tilsvarende importerede mærker og varer.

Flere selskaber forekommer herunder historisk at have produceret hundefoder i simpel form, hvorimod kun få – om nogen – synes at have taget initiativ til etableringen af en højforædlet produktionslinje. Landsstyret har i den sammenhæng tidligere (1997¹) vurderet, at en simpel produktionsform formentlig ikke indebærer egentlige nye arbejdspladser, og i bedste fald kun en beskedent indtjening, idet produktionen baserer sig på rest- og spildprodukter, som ellers skulle have været bortskaffet på anden vis mod betaling.

¹ Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Svarnotat til 2. behandlingen af FM1997/5.

Landstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har endvidere i svarnotatet til 1. behandlingen af FM1997/5 anført, at:

”...som det fremgår af importstatistikken er importmængden ikke af en størrelse, at det umiddelbart forekommer realistisk at etablere en virksomhed alene med det formål at producere hundefoder...”

En vurdering, som umiddelbart forekommer at harmonere med konklusionen i KANUKOKAs rapport (2005) om nyttiggørelse af organisk industriaffald. I rapporten opstilles bl.a. et scenarium for hundefoderproduktion, hvoraf følgende fremgår:

”...det væsentligste risiko vurderes at være om der er afsætningsmulighed for de 9.000 tons hundefoder. Som nævnt er det mere end der kan antages afsat internt i Grønland...”

”...for at økonomien hænger sammen for nærværende scenarieanalyse må det [derfor] formodes, at der skal eksporteres en del af produktionen...”

Rapporten konkluderer dog, at det trods alt ”synes” økonomisk forsvarligt at etablere et stationært (extrudering) produktionsanlæg – om end rapporten samtidig forekommer at tage udgangspunkt i nogle antagelser, som gør, at konklusionen formentlig bør ansues med et vist forbehold. Uanset hvad, bør rapporten på nuværende tidspunkt (efter 11 år) nok anses som forældet, hvorfor den heller ikke i sig selv kan opfattes som et tilstrækkeligt beslutnings- eller handlingsgrundlag.

Udvalget er i forlængelse heraf enig med Landsstyret (1997²) i, at etableringen af en økonomisk bæredygtig produktion af hundefoder forudsætter en forudgående, grundig analyse af rentabiliteten. Udvalget noterer herunder, at Landstyret under 2. behandlingen af FM1997/5 lod anføre, at:

”...Landsstyret har taget skridt til at indsamle erfaringer og rapporter omkring hundefoderproduktion...analyser[ne] og erfaringer[ne] kan herefter gøres tilgængelige for hvem der eventuelt vil sætte en given produktion i gang...”

Udvalget finder, at erfaringsopsamlingen – i det omfang, som den stadig måtte eksistere – forekommer at udgøre et oplagt udgangspunkt for den undersøgelse/ redegørelse, som måtte

² Landstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Svarnotat til 1. behandlingen af FM1997/5.

følge, såfremt nærværende forslag vedtages.

Udvalget er herunder opmærksomt på, at islægning udgør en særlig udfordring for rentabiliteten, idet isen vil være afgørende for produktionsenhedens råvareforsyning, foruden efterfølgende distribution af færdigvare. En væsentlig del af produktionen må således antages at skulle afsættes i slædehundredistrikterne, hvor der i perioder – afhængig af årstid og område – formentlig ikke vil være adgang for skibstrafik. En eventuel rentabilitetsundersøgelse vil derfor formentlig heller ikke kunne undlade at forholde sig til produktionsenhedens placering.

Udvalget noterer i den sammenhæng, at Landstyret tidligere (1997³) har anført, at *”hundefoderproduktion bedst kan realiseres på lokal[t] initiativ”* – og at Naalakkersuisut efterfølgende (2010⁴) fastslog, at *”opstart af sådanne produktioner skal overlades til det private initiativ”*. Et synspunkt, som ikke forekommer at have ændret sig væsentligt ift. behandlingen af nærværende forslag.

Udvalget finder i forlængelse heraf ikke, at forslagsstillerne har godtgjort, hvorfor Selvstyret nødvendigvis skal inddrages i den mulige produktionsetablering af hundefoder – herunder, hvad der aktuelt forhindrer private i at etablere en produktionsenhed.

Udvalget skal her henviser til eksisterende erhvervsfremmeordninger inden for rammen af Greenland Business og Greenland Venture, hvor private f.eks. har mulighed for at søge om kapital til brug for bl.a. produktudvikling. Greenland Business tilbyder herunder at støtte egnede projekter med 50.000 – 300.000 kroner årligt, mens Greenland Venture fungerer som formidler af langsigtede, risikovillig kapital.

Udvalget skal endvidere henviser til besvarelsen af §37-spørgsmål nr. 52-2016, hvoraf fremgår, at Neqi A/S har indledt en produktion af hundefoder baseret på slagteriets rest- og spildprodukter. Slagteriet indgår aktuelt i en dialog med Fødevarestyrelsen med henblik på at opnå de fornødne tilladelser til brug for salg i Grønland – og forventer i negativt fald, at afsætte produktionen i EU.

Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender har oplyst, at Naalakkersuisut til FM2017 agter at fremkomme med en redegørelse for perspektiverne for en national hundefoderproduktion, hvori der bl.a. vil blive taget udgangspunkt i erfaringerne fra Neqi A/S. I den forbindelse finder udvalget, at redegørelsen også bør vurdere muligheden for at Neqi's produktion af hundefoder eventuelt i en overgangsperiode kan understøttes af en servicekontrakt indtil produktionen kan opnå økonomisk selvbærenhed.

³ Landstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Svarnotat til 1. behandlingen af FM1997/5.

⁴ Naalakkersuisoq for Erhverv og Arbejdsmarked. Svarnotat til forespørgselsdebat FM2010/74.

Udvalget finder på den baggrund, at der kan stilles spørgsmålstegn ved relevansen af nærværende forslag, herunder navnlig forslaget om en undersøgelse af grundlaget for etableringen af et offentligt-privat finansieret andelsselskab (FM2016/40). Udvalget skal således erindre om, at Neqi A/S er et datterselskab til KNI A/S, som er 100 pct. ejet af Grønlands Selvstyre.

Udvalget konstaterer på den anden side, at de politiske partier enstemmigt tilslutter sig forslaget om en redegørelse for fordele og ulemper ift. etableringen af en national hundefoderfabrik (FM2016/141) – og at et bredt flertal af partierne samtidig har udtrykt støtte til fordel for forslaget om en undersøgelse af grundlaget for etableringen af et offentligt-privat finansieret andelsselskab (FM2016/40).

Udvalget konstaterer herunder, at der hersker en udbredt forventning om og tro på, at en eventuel hundefoderproduktion vil indebære væsentlige indtægter og arbejdspladser, foruden bidrage til at fremme målsætningen om øget selvforsyning. En forventning, som der måske ikke forekommer at være historisk belæg for, men som en eventuel redegørelse/ undersøgelse vil kunne medvirke til at afklare.

Udvalget noterer i den sammenhæng, at forslagene alene indebærer en redegørelse/ undersøgelse – og at deres eventuelle vedtagelse på ingen måde forpligter Naalakkersuisut til at etablere et produktionsanlæg. Forslagene vil derimod bidrage til at tilvejebringe et fornuftigt informationsgrundlag, på baggrund af hvilket, det så efterfølgende politisk kan drøftes, hvorvidt Selvstyret kan og bør påtage sig en (øget) rolle ift. etableringen af en national hundefoderproduktion. På baggrund af sine overvejelser og arbejde med beslutningsforslagene i nærværende betænkning, finder Erhvervsudvalget det passende at fremsætte et ændringsforslag til de to beslutningsforslag 40/141.

Ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges til FM17 at fremlægge en redegørelse til belysning af, om de markedsmæssige og økonomiske – herunder samfundsøkonomiske – forudsætninger er til stede for etablering af én eller flere helt eller delvist selvstyrejede virksomheder, herunder også andelsselskabsmodeller til national produktion af hunde- og petfoder baseret på grønlandske råvarer og ressourcer.

Udvalget skal her for god ordens skyld understrege sin forventning om:

- at en eventuel redegørelse tager udgangspunkt i produktionsetableringen af et højforædlet kvalitetsprodukt – i modsætning til salg af mere eller mindre uforarbejdede rest- og spildprodukter. Værdien af en redegørelse, som alene forholder sig til en simpel produktionsform, forekommer således tvivlsom – jf. Landsstyrets tidligere vurdering (1997⁵) af de deraf afledte indtægter og arbejdspladser.
- at en eventuel redegørelse forholder sig til, hvorvidt der er grundlag for flere producenter i Grønland, når og hvis slagteriet Neqi A/S indleder sin hundefoderproduktion.
- at en eventuel redegørelse, som måtte indebære en anbefaling om hel- eller delvis offentlig medfinansiering, samtidig forholder sig til investeringshorisonten, foruden risikoelementet. Det vil sige sandsynligheden for, at de offentlige midler går tabt – og/eller, at der efterfølgende skal tilføres yderligere midler, som følge af bristede forudsætninger.
- at en eventuel redegørelse ikke alene forholder sig til produktionsetableringen af hundefoder, men også petfood – jf. afstemningstemaet i FM2016/40.

Forslagenes økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Forslagsstillerne har hver anslået de økonomiske konsekvenser til omkring 500.000 kroner (ét AC-årsværk). En vurdering, som Naalakkersuisut ikke har fundet anledning til at anfægte, hvorfor udvalget heller ikke ser grund til at anlægge nogen anden betragtning.

Udvalget noterer herunder som tidligere nævnt, at Naalakkersuisut i forvejen agter at fremlægge en redegørelse om perspektiverne for etableringen af en national hundefoderproduktion i forbindelse med FM2017, hvor forslagene umiddelbart må antages, at kunne indgå. Det følger heraf, at hele eller dele af de økonomiske konsekvenser ved forslagene dermed også må antages, at kunne afholdes inden for rammen af den budgetramme, som må formodes at ledsage departementets egen redegørelse.

⁵ Landstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Svarnotat til 2. behandlingen af FM1997/5.

7. maj

FM2016/40
FM2016/141

For god ordens skyld skal udvalget imidlertid anføre, at såfremt forslagene mod forventning alligevel skulle vise sig at medføre yderligere udgifter for de offentlige kasser, vil disse udgifter skulle afholdes inden for de i forvejen afsatte bevillinger, hvilket i givet fald må medføre nedprioritering af andre tiltag.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller ændringsforslaget til vedtagelse

7. maj

FM2016/40

FM2016/141

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslagene til 2. behandling.

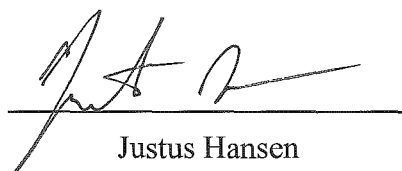
Siverth K Heilmann

Formand

Aqqaluaq B Egede

Næstformand

Justus Hansen

Suka K Frederiksen

Iddimangiiu Bianco